

פרשת לך לך

פרא אדם

נושא הפרשה הוא הביטוי "פרא אדם" המופיע בברכת המלאך להגר. כיום קיבל ביטוי זה משמעות שלילית, ונחשב תיאור לאדם גס ופרוע שאינו מתנהג על פי ההתנהגות והנימוסים המקובלים. הגדרת מילון אבן שושן המחודש היא "אדם פרוע בהתנהגותו" וכן: "כינוי גנאי למי שנוהג בגסות, קונדס ומזיק".

במכתב ובמדור בין השורות ההתייחסות לביטוי "פרא אדם" היא שלילית – כמו המשמעות שקיבל בימינו. אולם לעומת זאת מדור **רואים עולם** וגם מדור **פרשנות** - המנסה להתחקות אחרי המשמעות A לה התכוון המלאך (שבוודאי לא התכוון למובן השלילי...), מתייחסים לביטוי באופן שונה ומוצאים שאפילו ל"פרא האדם" יש מקום וזמן.

עצם ההפרדה וההבחנה כי אפילו לצורת התנהגות של פרא אדם יש זמן מתאים, יכולה "להרגיע" ילדים ולהעניק להם תחושה כי אין דברים והתנהגויות שאסורים באופן מוחלט, ולכל דבר יש זמן לכל והזדמנות משלו. והשלב הבא הוא ללמד אותם כיצד להבחין ולהתאים כל התנהגות לזמן המתאים לה...

במדור בין השורות

בשיר המופיע הפעם מוצג רצונה של ילדה להיות כעוסה, לנהוג שלא כשורה והעיקר – שיאהבו אותה גם כך.

אפשר לפתוח בדיון על חלקו הראשון של השיר: על הלגיטימציה "לפרוק עול" ולהתנהג באופן מכונן "לא בסדר" – כמובן שחשוב להדגיש כי מדובר באירוע חד פעמי, ולא בהתנהגות קבועה, יתכן כי עצם הידיעה כי האפשרות קיימת, תמנע מרוב הילדים להשתמש בה.

בנוסף חשוב לדבר עם הילדים על קטע הסיום של השיר – על הרצון להיות נאהבת בכל מקרה – ללא קשר למעשים. נראה כי זהו רצון המופיע אצל כולנו, ילדים רבים בוחנים את ההורים לראות האם למרות התנהגות שלילית הם עדיין אהובים ורצויים.

חשוב להבהיר כי התנהגותו של ילד לפעמים נאותה ולפעמים לא, אך הילד תמיד אהוב על הוריו ועל מוריו.

על המדרש

המדרש מופיע במסכת העוסקת כולה בהתנהגות ראויה בין האנשים. משמעות המונח "דרך ארץ" הוא כללי התנהגות. מכללי הסעודה המובאים אנו רואים כי לא השתנה הרבה במשך אלפיים שנה, וגם היום יסכימו המקפידים על נימוסים והליכות להליכות המוזכרות. כפרט ריאליה ניתן להסביר כי אכילה בידיים, לעומת זאת, הייתה דרך האכילה המקובלת – ולכן היה צורך להבהיר שאת האצבעות יש לנגב ולא ללקק בפה...
הצעה לפעילות: כדי להבהיר עד כמה חשובה השמירה על התנהגות חברתית נאותה במחיצתם של אחרים, בקשו מהתלמידים להציע כללי נימוס הנראים להם מיותרים. בשלב השני נסו למצוא את הסיבה החברתית להיווצרות הכלל, וכך להבין עד כמה גם הכללים המיותרים לכאורה יסודם בהיגיון חברתי.

מה בפרשה

- 🌀 **לך לך מארצך וממולדתך** – אברם מצִנֵּה ללכת מארצו ויוצא עם שרי אשתו ולוט בן אחיו.
- 🌀 **רעב** - אברם שרי ולוט יורדים למצרים.
- 🌀 **חטיפת שרה לבית פרעה** – אברם משקר ומציג את שרי כאחותו. רק לאחר שנגע ה' את פרעה נגעים גדולים הושבה שרי.
- 🌀 **פרידת אברם ולוט** – לאחר ששבים לכנען נפרדים אברם ולוט בגלל מריבה בין הרועים.
- 🌀 **מלחמת המלכים** – מלחמה בין מלכי ארם נהריים ומלכי כנען הירדן, במהלכה נשבה לוט. אברם יוצא להילחם ומנצח.
- 🌀 **ברית בין הבתרים** – ובה הבטחת ה' לאברם לרשת את הארץ מנהר מצרים עד נהר פרת.
- 🌀 **לידת ישמעאל** – הגר, שפחתה של שרי יולדת על פי בקשת שרי בן לאברם.
- 🌀 **שינוי השם** – מאברם לאברהם ומשרי לשרה.